

เรื่องเสร็จที่ ๖๓๐/๒๕๖๓

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การอนุญาตและการมอบหมายให้บุคคลอื่นพิจารณาอนุญาตการส่งออกไปนอก
และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอก
และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ได้มีหนังสือ ด่วน ที่ พณ ๐๓๐๒.๓/๔๓๐๑ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อประเด็นปัญหา ข้อกฎหมายกรณีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีคำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาในคดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๓-๔/๒๕๖๐ คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๒-๓/๒๕๖๒ ระหว่างอัยการสูงสุด โจทก์ กรมการค้าต่างประเทศ (คต.) ที่ ๑ กับพวก รวม ๕ คน ผู้ร้อง นายภูมิ สารผล ที่ ๑ กับพวก รวม ๒๘ คน จำเลย ซึ่งสืบเนื่องจากคดีหมายเลขดำที่ อม.๒๔/๒๕๕๘, อม.๑/๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑๗๘-๑๗๙/๒๕๖๐ (คดีทุจริตการระบายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ) โดยศาลพิพากษาถึงที่สุด สรุปสาระสำคัญได้ว่า การระบายข้าวในสต็อกของรัฐบาลโดยใช้การซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) ตามยุทธศาสตร์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นไปเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทางด้านการพาณิชย์และยกระดับความสำคัญของการซื้อขายระหว่างหน่วยงานของรัฐ ทั้งฝ่ายประเทศไทยซึ่งเป็นผู้ขายและฝ่ายของประเทศซึ่งเป็นผู้ซื้อที่จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบและความรับรู้ของรัฐบาลทั้งสองฝ่าย โดยมติคณะรัฐมนตรีที่ให้มีการระบายข้าวแบบรัฐต่อรัฐเป็นการจำกัดให้มีจำนวนผู้ซื้อน้อยราย เนื่องจากผู้ที่จะซื้อข้าวได้นั้นจะต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐบาลของประเทศผู้ซื้อ ก่อน เป็นผลให้การระบายข้าวด้วยวิธีดังกล่าวจะไม่เกิดการแข่งขันของภาคเอกชนซึ่งเป็นฝ่ายผู้ซื้อ การซื้อขายตามยุทธศาสตร์การระบายข้าวนี้ต้องเป็นการดำเนินการในระดับรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศเท่านั้น แต่สัญญาซื้อขายข้าว ฉบับที่ ๑ ถึงฉบับที่ ๓ ระหว่างผู้ร้องที่ ๑ กับบริษัทกว้างดงฯ และสัญญาซื้อขายข้าว ฉบับที่ ๔ ระหว่างผู้ร้องที่ ๑ กับบริษัท ห่ายหนานฯ มีขั้นตอนเริ่มต้นจากจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ร่วมกันใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต เพื่อการเข้าไปมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ และให้ความเห็นชอบการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ร่วมกับจำเลยที่ ๗ ถึงที่ ๑๕ ที่ ๑๗ ถึงที่ ๒๑ นำบริษัทกว้างดงฯ หรือบริษัทห่ายหนานฯ เข้าทำสัญญาซื้อขายข้าวรวมสี่ฉบับ โดยตกลงร่วมกันเพื่ออำพรางการซื้อขายว่าทั้งสองบริษัทเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจเต็มจากรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยทราบดีว่าทั้งสองบริษัทหาได้มีเจตนาที่จะชำระเงินและรับมอบข้าวตามสัญญาไม่ ทำให้ทั้งสองบริษัทมีสิทธิทำสัญญาและสิทธิในการเสนอราคา โดยไม่จำเป็นต้องเข้าแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมกับผู้ค้าข้าวในประเทศไทย และหลังจากทำสัญญาที่มีการตกลงราคาที่ต่ำกว่าราคาตลาด โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งเมื่อมีการปิดบัญชีการระบายข้าวจึงเกิดผลขาดทุนจำนวนมาก รวมทั้ง

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วน ที่ นร ๐๙๐๕/๙๙ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มีการแก้ไขเงื่อนไขการรับมอบข้าวเปิดช่องให้ไม่ต้องมีการส่งออกข้าวออกไปต่างประเทศ และมีการแก้ไขเงื่อนไขในสัญญาหลายครั้งอย่างผิดปกติ และทุกครั้งที่แก้ไขเงื่อนไขสัญญาก็ไม่ปรากฏว่าได้มีการเจรจากับทั้งสองบริษัทแต่อย่างใด โดยเฉพาะการแก้ไขเพิ่มชนิดข้าวและปริมาณข้าวถือเป็นสาระสำคัญนอกขอบเขตสัญญา มีผลเสมือนหนึ่งเป็นการทำสัญญานับใหม่ สมควรต้องมีการเจรจาใหม่อย่างรอบคอบรัดกุมบนเงื่อนไขที่เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ สัญญาซื้อขายข้าวทั้งสี่ฉบับ จึงไม่เป็นสัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว นอกจากนี้ การที่ทั้งสองบริษัทดังกล่าวมิได้ส่งข้าวไปยังต่างประเทศ เป็นผลให้จำเลยที่ ๗ ถึงที่ ๑๕ ที่ ๑๗ ถึงที่ ๒๑ นำข้าวไปเวียนขายในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาดให้แก่ผู้ค้าข้าวในประเทศและรับผลประโยชน์จากส่วนต่างของราคาตามสัญญาซื้อขายข้าวทั้งสี่ฉบับกับราคาตลาดไปเป็นของตนโดยทุจริต ฉะนั้น การที่จำเลยที่ ๗ ถึงที่ ๑๕ ที่ ๑๗ ถึงที่ ๒๑ เข้ามีส่วนร่วม ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนการกระทำความผิดไม่ว่าในขั้นตอนใดก็ตาม ล้วนครบองค์ประกอบเป็นสนับสนุนการกระทำความผิดแล้วแล้วแต่กรณีแห่งการกระทำนั้น และเป็นความผิดสำเร็จในขั้นตอนนั้น ๆ ที่ได้กระทำแล้วทั้งสิ้น ส่วนจำเลยที่ ๒๒ ถึงที่ ๒๘ เข้ามาซื้อในราคาที่ต่ำกว่าตลาดในปริมาณมากและมีมูลค่าสูง และรับมอบข้าวโดยรู้อยู่แล้วว่าข้าวที่ตนซื้อเป็นข้าวในโครงการรับจำนำข้าวที่เก็บรักษาไว้ในคลังสินค้าของผู้ร้องที่ ๒ หรือที่ ๓ ด้วยขั้นตอนหรือวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยมิได้คำนึงว่า การกระทำนั้น ๆ เป็นการซื้อข้าวที่ได้มาจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐและจะส่งผลเสียหายต่อการระบายข้าวแต่อย่างใด ในทันทีที่จำเลยที่ ๒๒ ถึงที่ ๒๘ ซื้อและรับมอบข้าวอันเกิดจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว การกระทำของจำเลยที่ ๒๒ ถึงที่ ๒๘ ย่อมเป็นความผิดที่สำเร็จแล้ว ดังนั้น จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ มีความผิดร่วมกันเป็นผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา ส่วนจำเลยที่ ๗ ถึงที่ ๑๕ ที่ ๑๗ ถึงที่ ๒๑ มีความผิดฐานเป็นผู้ร่วมกันและสนับสนุนการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ อย่างเป็นขบวนการตามฐานความผิดตามฟ้อง ส่วนจำเลยที่ ๒๒ ถึงที่ ๒๘ กระทำความผิดในฐานะสนับสนุนการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามประมวลกฎหมายอาญา

กรมการค้าต่างประเทศ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำพิพากษาศาลฎีกาฯ ทั้งสองคดีข้างต้น มีผลโดยตรงต่อการใช้ดุลพินิจพิจารณาคำร้องขอรับใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงอื่น ดังนั้น เพื่อให้การใช้ดุลพินิจพิจารณาคำร้องขอรับใบอนุญาตดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง จึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ผู้ซึ่งต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและผู้กระทำความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดของเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่รัฐ

กรณีนำเข้าของรัฐบาลในราคาต่ำกว่าตลาดก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยแอบอ้างว่าเป็นการขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) โดยมีพฤติการณ์และการกระทำตามคำพิพากษาของศาลฎีกาในคดีดังกล่าว จะเข้าข่ายเป็นผู้กระทำหรือละเว้นการกระทำอื่นใดที่ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศหรือกระทบต่อนโยบายหรือผลประโยชน์ของประเทศหรือประชาชนโดยรวม อันถือได้ว่าเป็นการกระทำที่เป็นผลเสียหายต่อการค้าระหว่างประเทศตามข้อ ๔ ของกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ แล้วหรือไม่อย่างไร

๒. ผู้ซึ่งเคยกระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศกับสินค้าหนึ่งสินค้าใดที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๔ ของกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ จะถือว่าผู้นั้นไม่มีสิทธิในการขออนุญาตส่งออกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าทุกชนิดที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือในการนำเข้า ตามมาตรา ๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่ อย่างไร

๓. กรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมายการพิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงอื่น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งมีผลโดยตรงต่อการใช้ดุลพินิจที่อาจเปลี่ยนแปลงผลการพิจารณาอนุญาตฯ ตามข้อ ๔ ของกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ หากผู้รับมอบหมายรายหนึ่งรายใดทราบข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้รับมอบหมายรายนั้นจะต้องแจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ผู้มอบหมายฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบการใช้ดุลพินิจของผู้รับมอบหมายในกรณีดังกล่าวก่อนหรือไม่ อย่างไร และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ผู้มอบหมายทราบและให้ความเห็นชอบการใช้ดุลพินิจของผู้รับมอบหมายดังกล่าวแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ผู้มอบหมายมีหน้าที่สั่งการให้ผู้รับมอบหมายซึ่งทราบข้อเท็จจริงนั้น แจ้งข้อเท็จจริงและแนวทางการใช้ดุลพินิจดังกล่าวไปยังผู้รับมอบหมายรายอื่น ๆ ใ้หรือไม่ อย่างไร

๔. หากผู้รับมอบหมายให้พิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาตแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ผู้มอบหมายจะต้องรับผิดชอบในผลของใช้ดุลพินิจดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าต่างประเทศ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นการพิจารณาการกระทำที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศว่า กรมการค้าต่างประเทศได้พิจารณาเป็นที่ยุติแล้วว่าการกระทำความผิดกรณีการระบายข้าวแบบรัฐต่อรัฐเข้าข่ายเป็นการกระทำที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศตามข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๕

จึงมีประเด็นที่ยังไม่ได้ข้อยุติและประสงค์จะขอหารือเพียงว่า บุคคลซึ่งเคยกระทำการเป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อนจะสามารถยื่นขออนุญาตสำหรับสินค้าชนิดอื่นได้หรือไม่ ส่วนประเด็นการมอบหมายให้บุคคลอื่นพิจารณาอนุญาตการส่งออกและนำเข้าสินค้านั้น เป็นเรื่องสืบเนื่องจากการปฏิบัติการกิจของกรมการค้าต่างประเทศในการจัดระเบียบการส่งออกและนำเข้าสินค้าของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้มอบหมายให้บุคคลอื่นทั้งที่สังกัดกระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสินค้าแต่ละชนิดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตการส่งออกและนำเข้าสินค้าในความรับผิดชอบของตน ยังมีความเห็นไม่เป็นที่ยุติว่า รัฐมนตรีผู้มอบหมายมีหน้าที่ต้องกำกับดูแล ติดตามผลการปฏิบัติราชการ หรือให้ความเห็นชอบการใช้ดุลพินิจของผู้รับมอบหมายหรือไม่ รวมทั้งมีความรับผิดชอบจากการใช้ดุลพินิจของผู้รับมอบหมายหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณาข้อหารือและข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นควรกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณารวมสองประเด็น และมีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง บุคคลซึ่งเคยกระทำการเป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศตามข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ส่งออกป้อนอกและนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ กรณีสินค้าข้าวภายใต้โครงการระบายข้าวในสต็อกของรัฐบาล โดยการใช้การซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) สามารถยื่นคำขออนุญาตส่งออกหรือนำเข้าสินค้าชนิดอื่นได้หรือไม่ เห็นว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๕ (๒)^๑ ประกอบกับมาตรา ๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสินค้าที่ได้มีประกาศกำหนดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้า โดยกำหนดให้การส่งออกหรือนำเข้ากระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย ประกอบกับเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอก

^๑ มาตรา ๕ ในกรณีที่จำเป็นหรือสมควรเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สาธารณประโยชน์ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของรัฐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการส่งออกหรือในการนำเข้า

(๒) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือในการนำเข้า

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๗ เมื่อได้มีประกาศกำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือในการนำเข้าตามมาตรา ๕ (๒) แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้านั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมาย

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒^๓ ที่เป็นไปเพื่อจัดระเบียบทางการค้ากับต่างประเทศให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ และก่อให้เกิดความเชื่อถือถ่วงน้ำหนักประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า การจัดระเบียบทางการค้าได้กระทำโดยการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับสินค้า ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดสินค้าที่ต้องห้ามในการส่งออกหรือนำเข้า การกำหนดสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้า การกำหนดประเภท ชนิด คุณภาพ มาตรฐาน จำนวน ปริมาตร ขนาด น้ำหนัก ราคา การกำหนดสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า หรือหนังสือรับรองอื่นใดตามความตกลงหรือประเพณีทางการค้าระหว่างประเทศในการส่งออกหรือนำเข้า นอกจากนี้ ยังกำหนดมาตรการเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับการส่งออกหรือนำเข้าสินค้านั้นตามข้อ ๔^๔ แห่งกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ ด้วย โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตไว้ชัดเจนว่าผู้ขออนุญาตส่งออกหรือนำเข้าต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ต้องไม่เป็นผู้ซึ่งเคยกระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน ซึ่งมาตรการที่ได้กำหนดขึ้นมุ่งประสงค์จะให้พิจารณาถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำของบุคคลผู้ขออนุญาต หากเคยกระทำการใด ๆ อันเป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาแล้ว จะไม่ได้รับอนุญาตให้ส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้าอีกไม่ว่าจะเป็นสินค้าใด ๆ ด้วยเหตุนี้ จึงไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติใดในกฎกระทรวงฯ กำหนดให้ใช้ลักษณะต้องห้ามเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตเฉพาะสินค้าประเภทเดียวกับที่ผู้ขออนุญาตได้เคยกระทำการที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อนเท่านั้น การพิจารณาลักษณะต้องห้ามว่าผู้ขออนุญาตได้เคยกระทำการ

^๓ หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและการค้าในปัจจุบัน และโดยที่เป็นการสมควรให้รัฐบาลมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับสินค้าบางประเภทที่จะส่งออกไปนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร กับให้มีอำนาจในการดำเนินการจัดระเบียบการค้ากับต่างประเทศให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ และก่อให้เกิดความเชื่อถือถ่วงน้ำหนักประเทศยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

^๔ ข้อ ๔ ผู้ขออนุญาตส่งออกหรือนำเข้าต้องเป็นผู้ซึ่งไม่เคยกระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน

ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล กรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นต้องเป็นผู้ซึ่งไม่เคยกระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน หรือไม่เคยเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของนิติบุคคลที่เคยกระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน

การแสดงเอกสารหรือหลักฐานในการขออนุญาตส่งออกหรือนำเข้าเป็นเท็จ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการอนุญาตให้ส่งออกหรือนำเข้า การส่งออกสินค้าที่มีการปลอมปนหรือมีคุณภาพต่ำกว่าที่ตกลงกันไว้ให้แก่ผู้ซื้อในต่างประเทศ การแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้าหรือการแสดงถิ่นกำเนิดของสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้าเป็นเท็จ หรือการกระทำหรือละเว้นการกระทำอื่นใดที่ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศหรือกระทบต่อนโยบายหรือผลประโยชน์ของประเทศหรือประชาชนโดยรวม ให้ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศตามวรรคหนึ่ง

ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อนหรือไม่ จึงต้องนำมาใช้ประกอบการพิจารณา อนุญาตการส่งออกหรือนำเข้าสำหรับทุกสินค้าเพื่อให้สอดคล้องกับเหตุผลในการตราพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น เมื่อกระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณาแล้วว่า ผู้ซึ่งต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิด กรณีสินค้าข้าวภายใต้โครงการระบายข้าวในสต็อกของรัฐบาลโดยใช้การซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) เป็นผู้ซึ่งเคยกระทำการเป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน บุคคลดังกล่าว ย่อมไม่อาจได้รับอนุญาตให้ส่งออกหรือนำเข้าสินค้าตามข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวงการขออนุญาต และการอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้

ประเด็นที่สอง เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้มอบหมายให้บุคคลอื่น พิจารณาอนุญาตการส่งออกและนำเข้าสินค้าตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอก และการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้ว รัฐมนตรีผู้มอบหมายมีหน้าที่ต้องกำกับ ดูแล รวมทั้งมีความรับผิดชอบจากการใช้ดุลพินิจของผู้รับมอบหมายหรือไม่ อย่างไร เห็นว่า ในการปฏิบัติ ราชการของผู้ดำรงตำแหน่งใดตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดนั้น กฎหมายได้มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการมอบอำนาจและการมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติภารกิจที่กำหนดไว้เพื่อให้การปฏิบัติ ราชการสามารถบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในการติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย โดยการมอบอำนาจเป็นไปตามหลักการบริหารราชการแผ่นดิน ที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๘^๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๕ มาตรา ๓๘ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่น ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติ ของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจน การมอบอำนาจให้ทำนิติกรรมสัญญา ฟ้องคดีและดำเนินคดี หรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไข ในการมอบอำนาจหรือที่ผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติก็ได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมายที่บัญญัติให้ต้องออก ใบอนุญาตหรือที่บัญญัติผู้มีอำนาจอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะ ในกรณีเช่นนั้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจ ตามกฎหมายดังกล่าวมีอำนาจมอบอำนาจให้ข้าราชการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัดได้ ตามที่เห็นสมควร หรือตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ในกรณีมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจมอบอำนาจได้ต่อไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจกำหนด

ในกรณีตามวรรคสาม เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนจะตราพระราช กฤษฎีกากำหนดรายชื่อกฎหมายที่ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวอาจมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็ได้

การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ

ประกอบกับบทนิยามคำว่า “มอบอำนาจ” ในมาตรา ๓^๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจไว้ว่า ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามการมอบอำนาจไว้ ผู้มีอำนาจย่อมมีดุลพินิจที่จะมอบอำนาจให้แก่ผู้รับมอบอำนาจ เพื่อปฏิบัติราชการแทนตนทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่ได้รับมอบอำนาจก็ได้ ซึ่งเมื่อพิจารณา ประกอบกับมาตรา ๔๐^๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่กำหนด อำนาจหน้าที่ของผู้มอบอำนาจให้ยังคงมีหน้าที่ที่จะต้องกำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติราชการ ของผู้รับมอบอำนาจ ตลอดจนให้คำแนะนำหรือแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจด้วย จากบทบัญญัติที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การดำเนินงานของผู้รับมอบอำนาจจึงเป็นการกระทำ ในฐานะผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้มอบอำนาจ ผู้มอบอำนาจจึงยังคงต้องรับผิดชอบการใช้อำนาจที่ตน ได้มอบไปเพื่อให้การปฏิบัติราชการแทนตนนั้นบรรลุภารกิจที่ตนได้มอบอำนาจด้วย

ส่วนการมอบหมายนั้น เป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่กำหนดหรือบุคคลอื่นซึ่งได้รับมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ภายในกรอบวัตถุประสงค์และอำนาจที่กฎหมายได้ให้ไว้ และเมื่อมีการมอบหมายแล้ว ผู้รับมอบหมาย จะมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายนั้นได้บัญญัติให้อำนาจไว้ในฐานะที่เป็นอำนาจของตนเอง รวมทั้งสามารถใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจได้ในนามของตนเองภายใต้กรอบวัตถุประสงค์และ ขอบเขตของภารกิจที่ได้รับมอบหมายนั้นหรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ ตามนัย ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๒/๒๕๔๓^๘

^๖ มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“มอบอำนาจ” หมายความว่า การที่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดเว้นแต่ การอนุญาตตามมาตรา ๓๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้มอบอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นใดตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๗ มาตรา ๔๐ ในการมอบอำนาจ ให้ผู้มอบอำนาจพิจารณาถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ การกระจายความรับผิดชอบตามสภาพของตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ และผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจดังกล่าว

เมื่อได้มอบอำนาจแล้ว ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่กำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติราชการ ของผู้รับมอบอำนาจ และให้มีอำนาจแนะนำหรือแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้

^๘ บันทึก เรื่อง การตั้งกรรมการสอบสวนข้าราชการ (อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวง) ส่งพร้อม หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.๑๒๓๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ในเรื่องเสรีที่ ๗๔/๒๕๕๔^๙ และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสรีที่ ๑๓๕/๒๕๕๑^{๑๐}

แม้ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบหมายในทำนองเดียวกับ มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ประกอบพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจฯ หรือกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้มอบหมายในการกำกับดูแลหรือติดตาม ผลการปฏิบัติภารกิจของผู้รับมอบหมายหรือให้อำนาจแนะนำหรือแก้ไขการปฏิบัติภารกิจของ ผู้รับมอบหมายไว้ในทำนองเดียวกับมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ แต่การที่กฎหมายกำหนดบทบัญญัติให้มีการมอบหมายขึ้นก็ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลซึ่งกฎหมาย กำหนดสามารถมอบภารกิจให้บุคคลอื่นดำเนินการเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจนั้นบรรลุผลได้ ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ให้อำนาจในการมอบหมายนั้น ด้วยเหตุนี้ ในการพิจารณา มอบหมาย ผู้มอบหมายจึงต้องคำนึงถึงเป้าหมายของการมอบหมายนั้นเพื่อที่จะพิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวทางการใช้อำนาจเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายอยู่ในกรอบ วัตถุประสงค์ของการมอบหมายและมีแนวปฏิบัติไปในทางเดียวกัน และในกรณีที่มีผู้มอบหมายเห็นว่า การปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง อาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือไม่อาจ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้มอบหมาย ผู้มอบหมายย่อมมีอำนาจที่จะถอนการมอบหมายที่ไว้ไว้ได้ และเมื่อได้ถอนการมอบหมายแล้ว ผู้มอบหมายอาจสั่งแก้ไขภารกิจที่เคยมอบหมายไว้ด้วยก็ได้

สำหรับกรณีตามข้อหาหรือ เมื่อมาตรา ๗^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ อาจมอบหมายให้บุคคลอื่นพิจารณาอนุญาตการส่งออกและนำเข้าซึ่งสินค้าที่ต้องขออนุญาต ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ที่ออกตามมาตรา ๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยการขอ อนุญาตและการอนุญาตจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง การขออนุญาตและการอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนั้น แม้ผู้รับมอบหมายจะมีอำนาจในการอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้าในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า และสามารถใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจได้ในนามของตนเอง แต่การอนุญาตต้องเป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าฯ ซึ่งกฎกระทรวงดังกล่าวได้กำหนดให้รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงพาณิชย์ออกระเบียบกระทรวงพาณิชย์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาต

^๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง (ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๙๐๑/๐๑๓๒ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

^{๑๐} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติ การเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๙๐๑/๐๒๕๕ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

เช่น เอกสารหรือหลักฐานในการขออนุญาต^{๑๒} วิธีการขออนุญาต^{๑๓} และการอนุญาต เช่น หลักเกณฑ์ การพิจารณาอนุญาต^{๑๔} ไว้ด้วยแล้ว ดังนั้น ผู้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ให้พิจารณาอนุญาตการส่งออกและนำเข้าสินค้าจึงต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ที่ออกตาม กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าฯ ตลอดจนหลักเกณฑ์และแนวทางในการปฏิบัติภารกิจที่รัฐมนตรีกำหนด และหากรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงพาณิชย์เห็นว่าผู้รับมอบหมายปฏิบัติไม่ถูกต้อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ อาจถอนการมอบหมาย และสั่งแก้ไขการปฏิบัติภารกิจของผู้รับมอบหมายให้ถูกต้องต่อไปได้

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๓

^{๑๒} ข้อ ๖ ในการยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้าใด ผู้ขออนุญาตจะต้อง แสดงเอกสารหรือหลักฐานตามระเบียบที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดไว้สำหรับสินค้านั้น

^{๑๓} ข้อ ๗ การยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้า รวมทั้งเอกสาร หรือหลักฐานตามข้อ ๖ ให้ยื่นต่อกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ หรือหน่วยงานของผู้ซึ่งรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมายให้พิจารณาอนุญาตให้ส่งออกหรือนำเข้า

การยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้า รวมทั้งเอกสารหรือหลักฐานตาม ข้อ ๖ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ดำเนินการตามระเบียบที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด

^{๑๔} ข้อ ๘ การพิจารณาอนุญาตให้ส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า ที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือในการนำเข้าตามมาตรา ๕ (๒) ให้ผู้มีหน้าที่พิจารณาคำร้องขอรับใบอนุญาต พิจารณาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้และระเบียบที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด